

7524 SAYILI KANUN SONRASI YATIRIM FONLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

Seyit Yaşar

Gelir İdaresi Grup Müdürü, Türkiye, e-mail: seyit.yasar@gelirler.gov.tr

I-GENEL BİLGİ

Yatırım fonları halktan topladıkları paralar karşılığı, ortaklık payı, kamu/özel sektör borçlanma araçları, ters repo gibi para ve sermaye piyasası araçlarından ve altın ile diğer kıymetli madenlerden oluşan portföylerdir.

Her bir yatırımcı, fonun sahip olduğu portföyün bir kısmını temsil eden katılma payını satın alarak fona katılım sağlar. Menkul kıymetlere yatırım yapmak bilgi ve uzmanlık gerektirmektedir.

Ayrıca bireysel birikimler genelde yeterli büyüklüğe ulaşamadıklarından, bunlarla oluşturulan portföylerde uygun risk yönetimi yapılması daha zor olmaktadır. Bu risk anapara açısından olabileceği gibi portföyün getirisi açısından da önemli olabilir.

Bu nedenle sermaye piyasasında kolektif yatırım kuruluşları olarak adlandırılan yatırım fonları oluşturulmuştur.

Yatırım fonları, sadece bir sermaye piyasası kurumu olan Portföy Yönetim Şirketleri tarafından kurulabilmektedir.

Portföy yönetim şirketleri, öncelikle bir içtüzük ile mevzuatta belirtilen “Şemsiye Fon” türlerinden birini kurmalıdır.

Kurulan şemsiye fonların herhangi bir malvarlığı bulunmamakta olup şemsiye fon, katılma payları tek bir içtüzük kapsamında ihraç edilen tüm fonları kapsayan yatırımdır.

Citation/Atıf: YAŞAR, S. (2025).7524 SAYILI KANUN SONRASI YATIRIM FONLARININ VERGİLENDİRİLMESİ. İZMİR SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER DAYANIŞMA DERGİSİ. 8(2): 323-44.

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Seyit Yaşar
E-mail: seyit.yasar@gelirler.gov.tr

Bu çalışma, Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Katılma Payı Nasıl ve Nereden Alınıp Satıldığı

Fon katılma payı satın alınması veya fona iadesinde, Kurucunun fonun izahnamesinde ilan edeceği katılma payının alım satımının yapılacağı yerlere başvurularak alım satım talimatı verilir.

Bunun dışında Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygun görülen fonların katılma paylarının alım satımının yapılabileceği merkezi bir fon dağıtım platform olan TEFAS, Kurucunun veya fon katılma pay alım satım aracılık sözleşmesi imzaladığı Yatırım Kuruluşlarının telefon ve internet bankacılığı ile ATM sistemleri aracılığıyla da katılma payı alım satım talimatı verilebilir. Yatırım fonu katılma payları gün içinde belli saatler içinde alınıp satılır.

Katılma payları ilk kez halka satılıyorsa, halka satış öncesinde kurucu tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda (www.kap.org.tr) ilan edilen izahnamede belirtilen adreslerde, yine bu izahnamede belirtilen saatler içinde alınıp satılmaktadır.

Adresler genellikle kurucunun merkez şube adresleri ve TEFAS olup, kurucu ayrıca başka aracı kuruluşlar aracılığı ile kurduğu fonun katılma paylarını pazarlayabilir veya alıp satabilir.

Para piyasası fonları ile kısa vadeli borçlanma araçları fonları dışındaki fonlarda, katılma payı alım satım emirleri, emrin verilmesini takip eden ilk hesaplamada bulunacak pay fiyatı üzerinden yerine getirilir.

Para piyasası fonları ve kısa vadeli borçlanma araçları fonlarında ise, alım satım emirleri en son ilan edilen birim pay fiyatı üzerinden gerçekleştirilir. Bununla birlikte, bilgilendirme dokümanlarında belirtilmek koşuluyla, para piyasası fonları ve kısa vadeli borçlanma araçları fonlarında katılma payı alım işlemi ve satım işlemi farklı birim pay fiyatı üzerinden gerçekleştirilebilir.

Yatırım fonu katılma paylarının alım satım esasları alım satım emrinin verildiği gün ve saatlere göre farklılık göstermektedir.

Fon katılma payı alım satım emri vermeden önce fon izahnamelerinde yer alan alım satım esasları incelenmelidir. Her fonun alım satım esasları,

içtüzük, izahname ve yatırımcı bilgi formu ile yatırımcılara duyurulmaktadır.

Yatırım Fonları Nerelelere Yatırım Yapabildiği

Sermaye Piyasası Kurulu'nun düzenlemeleri çerçevesinde yatırım fonlarının yatırım yapabileceği araçlar aşağıda sıralanmıştır:

Ø Özelleştirme kapsamına alınanlar dahil Türkiye'de kurulan ihraççılara ait paylar, özel sektör ve kamu borçlanma araçları,

Ø Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları,

Ø 12 aydan uzun vadeli olmamak üzere vadeli mevduat, katılma hesabı ve mevduat sertifikaları,

Ø Borsada işlem görmeleri kaydıyla; altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları,

Ø Fon katılma payları,

Ø Repo ve ters repo işlemleri,

Ø Kira sertifikaları,

Ø Gayrimenkul sertifikaları,

Ø Varantlar ve sertifikalar,

Ø Takasbank para piyasası ve yurtiçi organize para piyasası işlemleri,

Ø Türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri,

Ø Kurulca uygun görülen özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri,

Ø Kurulca uygun görülen diğer yatırım araçları.

Kimlerin Fon Kurabileceği

Yatırım fonları yalnızca Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş portföy yönetim şirketleri tarafından kurulabilmektedir.

Portföy yönetim şirketi, fonu, yatırım fonu katılma payı sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler.

Portföy yönetim şirketi yatırım fonuna ait varlıklar üzerinde kendi adına ve fon hesabına mevzuat ve fon içtüzüğüne uygun olarak tasarrufta bulunmaya ve bundan doğan hakları kullanmaya yetkilidir. Kurucu sıfatıyla portföy yönetim şirketi, fonun katılma payı sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsili, yönetimi, yönetiminin denetlenmesi ile faaliyetlerinin içtüzük ve izahname hükümlerine uygun olarak yürütülmesinden sorumludur.

Kurucu, mevzuat ve fon içtüzüğünde belirtilen sınırlar içinde kalmak üzere fon portföyünü dileği gibi oluşturabilmekte ve daha sonra değiştirebilmektedir.

Sermaye Piyasası Kuruluna, resmi dairelere, katılma payı sahiplerine ve fon adına üçüncü şahıslara karşı fonu kurucu temsil etmektedir.

Fon Portföyünü Kimlerin Yönetebileceği

Fon, bizzat fonun kurucusu olan portföy yönetim şirketi tarafından veya yapılacak bir portföy yönetim sözleşmesi çerçevesinde portföy yöneticiliği yetki belgesine sahip başka bir portföy yönetim şirketi tarafından yönetilir.

Fon yöneticisine (ki bu kurucu da olabilir) portföy yönetim hizmeti için bir ücret ödenir.

II-YATIRIM FONLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

A - Yasal Düzenlemeler

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-a maddesinde; “Kurumların;

1) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından elde ettikleri kazançlar,

2) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun kârına katılma imkânı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde ettikleri kâr payları,

3) Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ve söz konusu katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının Vergi Usul Kanununun

279 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançlarının vergiden istisna olduğu hükmü;

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-d maddesinde; “Türkiye’de kurulu;

1) Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

2) Portföyü Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

3) Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

4) Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, (7394 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle eklenen ibare; Yürürlük: 2023 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere 15.04.2022) (Esas faaliyet konusu itibarıyla gayrimenkul, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulanlar dışında kalanların kazançları hariç),”

(7524 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle eklenen paragraf; Yürürlük: 1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, 2.8.2024) Bu istisnadan faydalanılabilmesi için fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50’sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kâr payı olarak dağıtılması şarttır. Bu süre içerisinde belirtilen orana kadar kârın ortaklara dağıtılmaması durumunda, istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır.” hükmü;

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 15/3. maddesinde; “Emeklilik yatırım fonlarının kazançları hariç olmak üzere, Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yazılı kazançlardan, dağıtılsın veya dağıtılmasın, kurum bünyesinde % 15 oranında vergi kesintisi yapılır.” Hükmü;

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 34/8. maddesinde; Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen fon ve ortaklıklar, aynı bentte yer alan kazançların elde edilmesi sırasında, Kanunun 15 inci maddesi uyarınca kendilerinden kesilen vergileri, vergi kesintisi yapanlarca ilgili vergi dairesine ödenmiş olmak şartıyla, Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre kurum bünyesinde yapacakları vergi kesintisinden mahsup edebilirler. Mahsup edilemeyen kesinti tutarı mükellefin başvurusu halinde red ve iade edilir. ” hükmü yer almaktadır.

B - Fon Türleri

Kurumlar Vergisi Kanununun uygulanmasında, Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlar ile bu fonlara benzer yabancı fonlar da sermaye şirketi sayılmaktadır. Fonların tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

Mal varlığı, kurucusunun mal varlığından ayrıdır. Yatırım ortaklıkları ise anonim şirket şeklinde kurulduklarından sermaye şirketi olarak kurumlar vergisi mükellefidirler.

Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlar

Fon kavramı ile ifade edilen oluşumların, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi olması halinde, sermaye şirketi sayılarak kurumlar vergisine tabi tutulması gerekmektedir. Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi başlıca fonlar aşağıdaki gibidir.

1) Yatırım Fonu: Sermaye Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca tasarruf sahiplerinden toplanan paralarla, tasarruf sahipleri hesabına riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen varlıklardan oluşan portföy veya portföyleri yönetmek amacıyla kurulan mal varlığına yatırım fonu adı verilir.

Fonlar; bankalar, aracı kurumlar, sigorta şirketleri ve kanunlarında engel bulunmayan emekli ve yardım sandıkları tarafından Sermaye Piyasası Kurulunun izniyle kurulabilmektedir. Yatırım fonları, içtüzüklerinde belirtilmek koşuluyla,

tahvil ve bono fonu, hisse senedi fonu, sektör fonu, iştirak fonu, grup fonu, yabancı menkul kıymetler fonu, kıymetli madenler fonu, altın fonu, karma fon, likit fon, değişken fon, endeks fon, özel fon, serbest yatırım fonu olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca, girişim sermayesi yatırım fonları ve gayrimenkul yatırım fonları da Kurumlar Vergisi Kanununun uygulanmasında fon olarak kabul edilecektir.

2) Emeklilik Yatırım Fonları: 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun 15 inci maddesine göre kurulan ve bireysel emeklilik sisteminde faaliyet göstermek üzere, anılan Kanun ile ihdas edilen emeklilik branşında ruhsat almış şirket olarak tanımlanan emeklilik şirketi tarafından, emeklilik sözleşmesi çerçevesinde alınan ve katılımcılar adına bireysel emeklilik hesaplarında izlenen katkılarının, riskin dağıtılması ve inançlı mülkiyet esaslarına göre işletilmesi amacıyla oluşturulan malvarlığıdır. Bu oluşumlar, anılan Kanunda yer alan amaçlar dışında kullanılamaz ve kurulamazlar.

3) Konut Finansmanı Fonları: İhraç edilen ipotēge dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, ipotēge dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre oluşturulan mal varlığıdır.

4) Varlık Finansmanı Fonları: İhraç edilen varlığa dayalı menkul kıymetler karşılığında toplanan paralarla, varlığa dayalı menkul kıymet sahipleri hesabına inançlı mülkiyet esaslarına göre oluşturulan mal varlığıdır.

Yabancı fonlar

Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlara benzer yabancı fonlar da sermaye şirketi sayılarak kurumlar vergisi mükellefi olacaklardır.

C - Fon Kazançlarının İştirak Kazançları İstisnası Karşısındaki Durumu

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, iştirak kazançları istisnası düzenlenmiştir. Buna göre kurumların;

1) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımlarından elde ettikleri kazançlar,

2) Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun kârına katılma imkânı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde ettikleri kâr payları,

3) Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde ettikleri kâr payları ve söz konusu katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançları, kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Ancak, diğer yatırım fonlarının katılma paylarından ve diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen, Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki istisnadan yararlanamayan fon ve ortaklıklardan elde edilenler hariç, kâr payları için bu istisnadan yararlanılamayacaktır.

Bu maddedeki düzenleme, yalnızca tam mükellefiyete tabi kurumların sermayelerine iştirak edilmesi suretiyle kurumlarca elde edilen (girişim sermayesi yatırım ortaklıkları dâhil) kâr payları ile girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirleri kapsamaktadır. Kâr payını alan kurumun tam veya dar mükellefiyete tabi olmasının istisnanın uygulanmasında bir önemi bulunmamaktadır.

Dar mükellef bir kurumdan, bir başka ifadeyle kanuni ve iş merkezi Türkiye dışında bulunan bir kurumdan kâr payı alan kurumlar ise bu bent ile düzenlenen iştirak kazançları istisnasından yararlanamayacaktır.

Bu istisna ile mükerrer vergilemenin önlenmesi amaçlanmaktadır. İstisnaya konu kazanç, esas itibarıyla kazancın elde edildiği ilk kurumda kurumlar vergisine tabi tutulduğundan, kazancın kâr dağıtımı yoluyla intikali sağlanan diğer kurumlarda da kurumlar vergisine tabi tutulmasının önüne geçilmek istenmiştir.

Tam mükellef bir kurumdan elde edilen iştirak kazancının, bu kurumda genel vergi rejimi uyarınca vergilenmiş veya kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançlardan oluşması veya kâr dağıtımına bağlı vergi kesintisinin kapsamı dışında bırakılmış veya düşük oranda vergi kesinti-

tisi yapılmış olması, istisna uygulamasına engel teşkil etmeyecektir.

Kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde edilen kâr payları da kazancın elde edildiği ilk kurumda vergilendirilmektedir.

Bu şekilde kâr payı elde eden kurumlarda da mükerrer vergilemenin önüne geçmek için öteden beri uygulandığı üzere kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde edilen kâr payları Kanunda iştirak kazançları arasında sayılmıştır.

Aksi uygulama, aynı kazanç üzerinden mükerrer vergi alınma olasılığını ortaya çıkartır ki bu istisnaya Kurumlar Vergisi Kanununun lafzında da yer verilmek suretiyle konuya açıklık kazandırılmış olunmaktadır.

Aynı şekilde, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (3) numaralı bendinde, idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kâr payları menkul sermaye iradı sayılmıştır.

Dolayısıyla, kurumların başka bir kuruma iştirak etmeleri nedeniyle bu kurumun yönetim kurulunda bulunan temsilcileri vasıtasıyla elde etmiş oldukları kâr payları da iştirak kazancı istisnasından yararlanabilecektir.

İştirak kazançları istisnası uygulaması açısından, kurumlar vergisi mükelleflerinin iştirak ettikleri tam mükellef kuruma hangi oranda iştirak ettiklerinin bir önemi bulunmamaktadır. İştirak oranına bakılmaksızın tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr paylarının tamamı kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

Ayrıca, kâr payını elde eden kurumun tam mükellef kuruma belli bir süre iştirak etme şartı da aranılmamaktadır.

Diğer taraftan, 28/7/2024 tarihli ve 7524 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle yapılan değişiklikle 1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenlenen fon ve ortaklıkların (emeklilik fonları hariç) bentte öngörülen kazanç istisnasından yararlanabilmeleri için, taşınmaz gelirlerinin %50'sini dağıtmaları şartı getirilmiştir. Dolayısıyla, kar dağıtımı şartını sağlayan ve söz konusu istisnadan faydalanan bu fon ve ortak-

lıklardan elde edilen kar payları iştirak kazancı istisnasına konu edilemeyecektir. Kar dağıtım şartını sağlayamayan ve söz konusu istisnadan faydalanamayan fon ve ortaklıklardan elde edilen kar payları ise iştirak kazancı istisnasına konu edilebilecektir.

İstisnadan faydalanamayan fon ve ortaklık kazançlarına ilişkin karın izleyen dönemlerde dağıtıldığı durumlarda da, kar payını elde eden kurum tarafından karın elde edildiği dönemde iştirak kazancı istisnasından yararlanılabilecektir.

Örnek 1: (A) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., 2025 hesap döneminde, taşınmazlardan elde ettiği kazançlarının %50'sini dağıtması nedeniyle, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında istisnadan yararlanmış ve elde ettiği kazanç üzerinden kurumlar vergisi ödememiştir. Söz konusu döneme ait kazanç, 2026 yılı Mayıs ayında ortaklara dağıtılmış ve Ortaklığın hisse senedini elinde bulunduran (B) A.Ş.'ye 1.000.000 TL kar payı ödemesi yapılmıştır.

(B) A.Ş. tarafından elde edilen 1.000.000 TL kar payı kurum kazancına dahil edilecek ve söz konusu kazanç Ortaklık bünyesinde istisna nedeniyle kurumlar vergisine tabi tutulmadığından, iştirak kazançları istisnasından yararlanılamayacaktır.

Örnek 2: (B) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., 2025 hesap döneminde elde ettiği kazançlar için kar dağıtım şartını sağlayamadığından 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında istisnadan yararlanamamış ve bu kazanç üzerinden %30 kurumlar vergisi ödemiştir.

Söz konusu döneme ait kazanç, 2027 yılında ortaklara dağıtılmış ve Ortaklığın hisse senedini elinde bulunduran (C) A.Ş.'ye 2.000.000 TL kar payı ödemesi yapılmıştır.

(C) A.Ş. tarafından elde edilen 2.000.000 TL kar payı kurum kazancına dahil edilecek ve söz konusu kazanç Ortaklık bünyesinde kurumlar vergisine tabi tutulduğundan, iştirak kazançları istisnasından yararlanılabilecektir.

Yatırım fon ve ortaklıkları, taşınmazlardan elde etmiş olduğu kazancının %50'sini ortaklarına

kar payı olarak dağıtması durumunda, Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükmüne göre istisnadan yararlanabilmekte olup, taşınmazlardan elde etmiş oldukları kazanç üzerinden Kurumlar Vergisi Kanununun 32/C maddesine göre asgari kurumlar vergisi ödemeleri gerekmektedir.

Yatırım fon ve ortaklıklarından kar payı elde eden kurumlar vergisi mükelleflerinin, kar payı dağıtımına esas kazançları, fon ve ortaklık bünyesinde genel kurumlar vergisi oranında kurumlar vergisine tabi tutulmadığı için, elde ettikleri kar payının tamamını iştirak kazançları istisnasına konu etmeleri mümkün değildir.

Ancak, yatırım fon ve ortaklıkları tarafından ödenen asgari kurumlar vergisinden, kurumlar vergisi mükelleflerinin elde ettiği kar payına isabet eden kısmının tabi olunan kurumlar vergisi oranı dikkate alınarak hesaplanan kazanç kısmı için iştirak kazancı istisnasından faydalanılması mümkündür.

Örnek 3: (C) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., 2025 hesap döneminde elde ettiği kazancı için Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında istisnadan yararlanmıştır.

Ortaklık bu dönemde taşınmazlardan elde etmiş olduğu 5.000.000 TL kazanç üzerinden %10 oranında 500.000 TL asgari kurumlar vergisi ödemiştir.

Ayrıca, Ortaklık taşınmaz gelirlerinin %50'sini ortaklarına dağıtmıştır. (C) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. 'nin ortağı (D) A.Ş., bu Ortaklıktan 1.000.000 TL kar payı elde etmiştir.

Bu durumda (D) A.Ş., [(asgari vergi oranı/tabii olunan kurumlar vergisi oranı) x kar payı geliri] [(10/25)x1.000.000=] 400.000 TL kar payı gelirini iştirak kazançları istisnasına konu edebilecektir.

D - Türkiye'de Kurulu Fonlar ile Yatırım Ortaklıklarının Kazançlarına İlişkin İstisna

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde;

- Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

- Portföyü Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,

- Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

- Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,

- Emeklilik yatırım fonlarının kazançları,

- Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları anılan fon veya ortaklıkların Türkiye’de kurulmuş olmaları şartıyla kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. Bu istisna, anılan fon ve ortaklıkların söz konusu kazançları üzerinden kesinti yoluyla vergi alınmasına engel teşkil etmemektedir.

1/1/2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere 7524 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle yapılan değişiklikle bu istisnadan faydalanılabilmesi için, fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50’sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kar payı olarak dağıtılması şarttır. Bu süre içerisinde belirtilen orana kadar karın ortaklara dağıtılması durumunda, istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılacaktır.

Yatırım fon ve ortaklıklarının, ticari mal niteliğinde olanlar dahil sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançlardan; taşınmaz alım satım kazançları, kira gelirleri, taşınmaza dayalı hakların devir ve temlikinden elde edilen kazançlar, taşınmaz inşaat projelerinden elde edilen gelirler, taşınmaz işletme gelirleri gibi doğrudan taşınmazlardan elde ettikleri kazançlarının anlaşılması gerekmektedir.

Kar dağıtımına konu kazanç, bahse konu taşınmazlardan elde edilen kazançlara yönelik olup bu gelirler dışındaki kazançların dağıtım zorunluluğu bulunmamaktadır. Kar dağıtım şartının sağlanmaması durumunda, taşınmaz gelirleri dahil tüm gelirler için istisnadan yararlanılamayacaktır.

Kazancın öngörülen süreden sonra dağıtıldığı durumlarda anılan istisnadan yararlanılamayacaktır.

Faaliyet alanı gereği portföyüne veya aktifine taşınmaz dahil edemeyen ve inşaat projeleri yapmayan fon ve ortaklıkların bahse konu gelirleri bulunmayacağından, bu fon ve ortaklıklar için kar dağıtım şartının aranmayacağı tabiidir.

Dağıtılması gereken kazancın tespitinde, kurumların Türk Ticaret Kanunu uyarınca ayırması zorunlu olan kanuni yedek akçeler dikkate alınabilecek ve taşınmaz gelirlerine isabet eden kanuni yedek akçe tutarı düşüldükten sonraki kazancın %50’si dağıtımına konu edilecektir.

Fon ve ortaklıklar 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmakta, ancak anılan Kanunun geçici 33 üncü maddesi hükmü uyarınca, 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde, enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar veya zararları kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alamamaktadır. Ancak dönem karı, enflasyon düzeltmesi sonucuna göre belirlenmektedir.

Bu bağlamda, söz konusu dönemlerde dağıtılması gereken kazancın tespitinde, enflasyon düzeltmesi sonucu bulunan kazancın dikkate alınması gerekmektedir.

Örnek: (D) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., 2025 yılında menkul kıymet gelirlerinden 10.000.000 TL, aktifine kayıtlı taşınmazlardan elde ettiği; taşınmaz satış kazancı 30.000.000 TL, taşınmaz kira geliri 10.000.000 TL, olmak üzere toplamda 50.000.000 TL kazanç elde etmiştir. Bu durumda (D) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.’nin, aktifine kayıtlı taşınmazlardan elde etmiş olduğu 40.000.000 TL kazancın %50’si olan 20.000.000 TL’yi, 2025 yılına ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kar payı olarak ortaklarına dağıtması şart olup, söz konusu tutarı dağıtması halinde 50.000.000 TL ortaklık kazancının tamamı 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca kurumlar vergisinden istisna edilecektir. (Kar dağıtımına konu edilecek tutarın tespitinde kanuni yedek akçeler ihmal edilmiştir.)

Belirtilen sürede kar dağıtım şartının sağlanması durumunda ise (D) Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş., 2025 hesap döneminde elde etmiş olduğu toplam 50.000.000 TL kazancının tamamı için istisnadan yararlanamayacaktır.

Bu durumda, 2025 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinde istisnadan; faydalanılmaması halinde yapılması gereken bir işlem olmayacak, faydalanılması halinde ise zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi dairesince vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle tarh edilecek ve gecikme faizi uygulanmak suretiyle tahsil edilecektir.

1-Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları

Türkiye’de kurulu menkul kıymetler yatırım fonları ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Fon veya ortaklık portföyünde, döviz veya dövizde endeksli kıymetlerin bulunması, istisnadan uygulanmasına engel teşkil etmeyecektir.

2-Portföyü Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları

Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (2) numaralı alt bendi ile Türkiye’de kurulan ve portföyü de Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Dolayısıyla, bu alt bent kapsamına giren kazançların belirlenmesinde, kazancı elde eden fon ve ortaklıkların portföy yapısına bakılacaktır.

Fon portföyünün en az %51’ini devamlı olarak;

- Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ile altına dayalı sermaye piyasası araçlarına yatırmış fon ve ortaklıklar “Altın fonu veya ortaklığı”,

- Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören al-

tın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarına yatırmış fon ve ortaklıklar ise «Kıymetli madenler fonu veya ortaklığı» olarak kabul edilecektir.

Görüleceği üzere, söz konusu fonların veya ortaklıkların anılan alt bent kapsamında değerlendirilebilmesi için portföyü oluşturan altın, kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı sermaye piyasası araçlarının Türkiye’de kurulu borsalarda işlem görmesi şarttır.

3-Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları

Türkiye’de kurulu girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

4-Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları

Türkiye’de kurulu gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. (13 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde açıklamalar; 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendinde yer alan gayrimenkul yatırım fon veya ortaklıklarının kazançlarına ilişkin istisna düzenlemesinin esas itibarıyla gayrimenkuller, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan bir portföyü işleten gayrimenkul yatırım fon veya ortaklıklarının kazançlarını kapsadığı; portföyü, yukarıda belirtilen gayrimenkul yatırım fon veya ortaklıklarından farklı olarak, altyapı yatırım ve hizmetleri gibi diğer varlık ve haklardan oluşan yatırım fon veya ortaklıklarının kazançlarının Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında istisnaya konu edilmesinin mümkün olmadığı, bu fon veya ortaklıkların, sermaye piyasası mevzuatına göre kurulmuş olmalarının ya da unvanlarında “Gayrimenkul Yatırım Fonu” veya “Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı” ibarelerinin bulunmasının, bunların anılan istisnadan faydalanmasını sağlamayacağına ilişkin düzenlemesi yönünden, Danıştay 4. Daire Başkanlığının 28.06.2022 tarih ve Esas No: 2022/2311, Karar No: 2022/4491 sayılı Kararıyla iptal edilmiştir.)

5-Emeklilik yatırım fonlarının kazançları

Türkiye’de kurulu emeklilik yatırım fonlarının kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

6-Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları

Türkiye’de kurulu konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

E - Taşınmaz ve İştirak Hisseleri ile Kurucu Senetleri, İntifa Senetleri, Rüşhan Hakları ile Girişim Sermayesi Yatırım Fonları Katılma Paylarının Satış Kazancı İstisnası

1-Girişim sermayesi yatırım fonları katılma paylarının satışından elde edilen kazançlarda istisna

Sermaye piyasası mevzuatına göre girişim sermayesi yatırım fonları, nitelikli yatırımcılardan katılma payı karşılığında toplanan para ya da iştirak paylarıyla, pay sahipleri hesabına, inançlı mülkiyet esaslarına göre, girişim sermayesi yatırımlarından oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulan ve tüzel kişiliği bulunmayan mal varlığı olarak tanımlanmaktadır.

Buna göre, Sermaye Piyasası Kurulundan izin alarak faaliyette bulunan girişim sermayesi fonlarının katılma paylarının satışından elde edilecek kazançların %75’i (9160 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile istisna oranı %50 olarak belirlenmiştir.) kanunun 5/1-e maddesinde öngörülen diğer şartların da sağlanması kaydıyla kurumlar vergisinden istisna edilecektir.

2-Girişim sermayesi fonu

6322 sayılı Kanunla Vergi Usul Kanununa eklenen 325/A maddesiyle kurumlar vergisi mükelleflerine, girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması veya girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması amacıyla, ilgili dönem kazancından girişim sermayesi fonu ayırabilme imkanı getirilmiştir.

6322 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine eklenen (g) bendi ile de Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca

gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirim konusu yapılabilecektir.

a-)İndirim şartları

Girişim sermayesi fonunun indirim konusu yapılabilmesi için;

- İlgili yılda ayrılan fon tutarının beyan edilen gelirin %10’unu, toplam fon tutarının ise öz sermayenin %20’sini aşmaması (İki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir.),

- Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar Türkiye’de kurulmuş veya kurulacak olan ve Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması,

- Ayrılan fon tutarının ilgili yılın kurumlar vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmesi gerekmektedir.

b-)İndirim tutarının hesaplanması

İndirim tutarının tespitinde beyan edilen gelir olarak ticari bilanço kâr veya zararına kanunen kabul edilmeyen giderler eklenmek ve geçmiş yıl zararları ile varsa tüm indirim ve istisnalar düşülmek suretiyle bulunan tutar [Ticari bilanço kârı (zararı) + kanunen kabul edilmeyen giderler - geçmiş yıl zararları - tüm indirim ve istisnalar] dikkate alınacaktır.

Vergi Usul Kanununun 325/A maddesine göre girişim sermayesi fonu ilgili dönem kazancından ayrılacağından, pasifte özel bir fon hesabına alınacak tutar hesap dönemi sonu itibarıyla tespit edilebilecektir.

Bu çerçevede, fon hesabına alınma işleminin, izleyen hesap döneminin başından itibaren kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği tarihe kadar yapılması gerekmektedir.

Bu şekilde, indirim konusu yapılacak olan kazanç tutarı, ilgili dönemin genel sonuç hesaplarına yansıtılacak olup kurumlar vergisi beyannamesinin ilgili satırında gösterilmek suretiyle de indirimden yararlanılabilecektir.

Dolayısıyla geçici vergilendirme dönemlerinde fon ayrılması ve indirim uygulamasından yararlanılması mümkün değildir.

Girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların mükelleflerce pasifte geçici bir hesapta tutulması, fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılması gerekmektedir.

Söz konusu yatırımın yapılmaması halinde, indirim konusu yapılan tutar nedeniyle tahakkuk ettirilecek vergi gecikme faizi ile birlikte mükelleften tahsil edilecektir.

İndirim konusu yapılacak tutarın tespitinde, her yıl girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarlar ayrı ayrı dikkate alınacak, önceki yıllarda ayrılan fon tutarları için tekrar indirim uygulanmayacaktır. Ancak, ayrılan toplam fon tutarı hiçbir suretle öz sermayenin %20'sini aşamayacaktır.

c-)Fon tutarının vergilendirilmesi

Fonun ayrıldığı yılın sonuna kadar girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına veya fonlarına yatırım yapılmakla birlikte, girişim sermayesi fonu olarak ayrılan tutarların;

- Amacı dışında herhangi bir suretle başka bir hesaba nakledilmesi,
- İşletmeden çekilmesi,
- Ortaklara dağıtılması,
- Dar mükelleflerce ana merkeze aktarılması,
- Mükelleflerce işin terki,
- İşletmenin tasfiyesi, devredilmesi veya bölünmesi,
- Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinin veya girişim sermayesi yatırım fonu katılma paylarının elden çıkarılmasından itibaren altı ay içinde aynı amaçla yeniden kullanılmaması hallerinde, bu işlemlerin yapıldığı veya sürenin dolduğu dönemde diğer kazançlarla ilişkilendirilmeksizin vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

Dolayısıyla, bu fon tutarları, beyan edildiği döneme ilişkin dönem zararı, geçmiş yıl zararları, indirim ve istisnalar ile ilişkilendirilmeksizin vergilendirilecektir.

Yukarıda sayılan hallerde sadece girişim sermayesi fonu hesabında tutulan ve önceki yıllarda

indirim konusu yapılan tutarlar vergiye tabi tutulacak olup daha önce beyannamede indirim konusu yapılan tutarlar bakımından ise herhangi bir işlem yapılmayacaktır.

7524 Sayılı Kanunun Getirdikleri

III-Yatırım Fon ve Ortaklıklarının Kurumlar Vergisi Kanunu Karşısında Durumu

a-) 7524 Sayılı Kanun Öncesi Durum

Yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları, 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında kurumlar vergisi mükellefi sayılmış olmakla birlikte, söz konusu kurumlar KVK'nun 5/1-d maddesi ile kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur. Buna göre;

- 1.Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- 2.Portföyü Türkiye'de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden doğan kazançları,
- 3.Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları,
- 4.Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları, (7394 sayılı Kanunun 22'nci maddesiyle eklenen ibare. 2023 yılı vergilendirme dönemi kurum kazançlarına uygulanmak üzere 15.04.2022 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir) (Esas faaliyet konusu itibarıyla gayrimenkul, gayrimenkul projeleri ve gayrimenkule dayalı haklardan oluşan portföyü işletmek amacıyla kurulanlar dışında kalanların kazançları hariç)
- 5.Emeklilik yatırım fonlarının kazançları,
- 6.Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonlarının kazançları

kurumlar vergisinden istisna bulunmaktadır. Bu kapsamda kazançları kurumlar vergisinden istisna olan yatırım fon ve ortaklıkları şu şekilde sayılabilir;

- 1.Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıkları,

2. Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıkları,
3. Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıkları,
4. Emeklilik yatırım fonlarının kazançları,
5. Konut finansmanı fonları ile varlık finansmanı fonları.

Dolayısıyla, KVK'nun 5/1-d maddesi kapsamında Türkiye'de kurulmuş olan yatırım fon ve yatırım ortaklıklarının elde etmiş oldukları kazançlar kurumlar vergisinden istisna bulunmaktadır (yatırım ortaklıkları ve fonlarının kendi kazançları için).

Öte yandan, KVK'nun iştirak kazançları istisnasını düzenleyen 5/1-a maddesine göre, tam mükellefiyete tabi *girişim sermayesi* yatırım fonu katılma payları ile *girişim sermayesi* yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları ve katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler ile bu fonların katılma paylarının Vergi Usul Kanununun 279'uncu maddesi kapsamında değerlendirilmesinden kaynaklanan değer artış kazançları *iştirak kazancı istisnası* kapsamında kurumlar vergisinden istisnadır (fonlardan gelir elde eden kurumların kazançları için). Ancak, diğer yatırım fonlarının katılma paylarından ve diğer yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları için bu istisnadan yararlanılması mümkün değildir.

b-) 7524 Sayılı Kanun Sonrasında Yatırım Fon ve Ortaklıklarının Vergilendirilmesi

7524 sayılı Kanun 32'nci maddesi ile KVK'nun 5'inci maddesinin 1 numaralı fıkrasının d bendine 01.01.2025 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara uygulanmak üzere, yayımı tarihinde (02.08.2024) yürürlüğe giren aşağıdaki paragraf eklenmiştir;

“Bu istisnadan faydalanılabilmesi için fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50'sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kâr payı olarak dağıtılması şarttır. Bu süre içerisinde belirtilen orana kadar kârın ortaklara dağıtılmaması durumunda, istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk

ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır.”

Söz konusu değişiklik ile getirilen yeni düzenlemeler şu şekildedir;

-Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-d maddesi uyarınca yatırım fon ve ortaklıklarının elde ettikleri kazançlara kurumlar vergisi istisnası uygulanabilmesi için bu fon ve ortaklıkların (emeklilik yatırım fonları hariç) sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50'sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kâr payı olarak dağıtılması şarttır. Belirtilen azami yasal süre içerisinde yine en az belirtilen oran (%50) kadar sahip olunan taşınmazlardan doğan kazançların ortaklara veya fon katılımcılarına dağıtılmaması durumunda, istisnadan faydalanılması nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılacaktır.

-Öte yandan, kar dağıtımına ilişkin fon veya ortaklıklar tarafından sadece karar alınması yeterli olmayıp, sahipleri tarafından bu kar payları üzerinde fiili ve ekonomik tasarrufun sağlanması gerekmektedir.

Ayrıca, yine aynı Kanun'un 32. maddesiyle KVK 5/1-a maddesine eklenen son paragrafla kar dağıtımı şartının yerine getirilmemesi nedeniyle yatırım fon ve ortaklıklarının kurumlar vergisi istisnasından yararlanamadığı durumlarda, kar payını elde eden kurumların bu fon ve ortaklıklardan elde ettikleri istisna uygulanmamış kar payı gelirlerinin iştirak kazancı istisnasından faydalanabileceği belirtilmiştir.

7524 sayılı Kanunun gerekçesinde ve söz konusu Kanuna ilişkin açıklamaların yapıldığı 23 seri numaralı KVK Genel Tebliği'nde “taşınmazlardan elde edilen kazançlar” ifadesi ile hangi kazançların kapsama girdiğine ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Buna göre, ticari mal niteliğinde olanlar dahil taşınmazlardan elde edilen kazançlar şu şekildedir;

1. Taşınmaz alım satım kazançları,
2. Kira gelirleri,
3. Taşınmaza dayalı hakların devir ve temlikinden elde edilen kazançlar,

4. Taşınmaz inşaat projelerinden elde edilen gelirler,

5. Taşınmaz işletme gelirleri gibi doğrudan taşınmazlardan elde edilen gelir ve kazançlar.

Öte yandan, söz konusu Kanuna ilişkin açıklamaların yapıldığı 23 seri numaralı KVK Genel Tebliği'nde yer verilen diğer hususlar şu şekildedir;

-Kar dağıtımına konu kazanç, bahse konu taşınmazlardan elde edilen kazançlara yönelik olup bu gelirler dışındaki kazançların dağıtım zorunluluğu bulunmamaktadır. Kâr dağıtım şartının sağlanmaması durumunda, taşınmaz gelirleri dahil tüm kazanç için istisnadan yararlanılamayacaktır.

-Kazancın öngörülen süreden (hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar) sonra dağıtıldığı durumlarda anılan istisnadan yararlanılamayacaktır.

-Faaliyet alanı gereği portföyüne veya aktifine taşınmaz dahil edemeyen ve inşaat projeleri yapamayan fon ve ortaklıkların bahse konu gelirleri bulunmayacağından, bu fon ve ortaklıklar için kar dağıtımı şartı aranmayacaktır.

-Dağıtılması gereken kazancın tespitinde, kurumların Türk Ticaret Kanunu uyarınca ayırması zorunlu olan kanuni yedek akçeler dikkate alınabilecek ve taşınmaz gelirlerine isabet eden "kanuni yedek akçe" tutarı düşüldükten sonraki kazancın %50'si dağıtımına konu edilecektir.

-Fon ve ortaklıklar, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298. maddesi uyarınca mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutmakta, ancak anılan Kanunun geçici 33. maddesi hükmü uyarınca, 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde, enflasyon düzeltmesinden kaynaklanan kar veya zararları kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alamamaktadır. Ancak dönem karı, enflasyon düzeltmesi sonucuna göre belirlenmektedir. Bu bağlamda, söz konusu dönemlerde dağıtılması gereken kazancın tespitinde, enflasyon düzeltmesi sonucu bulunan kazancın dikkate alınması gerekmektedir.

-Eğer, mükellefler tarafından kurumlar vergisi

beyannamesinde istisnadan faydalanılmaz ise yapılması gereken bir işlem olmayacak, faydalanılması halinde ise zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler vergi dairesince vergi ziyai cezası kesilmek suretiyle tarh edilecek ve gecikme faizi uygulanmak suretiyle tahsil edilecektir.

İstisna uygulanmayan kurum kazançları üzerinden yatırım fon ve ortaklıkları KVK'nın 32'nci maddesi uyarınca %30 kurumlar vergisi hesaplamak zorundadırlar.

Bahsi geçen istisna sadece Türkiye'de kurulu yatırım fon ve ortaklıkları için geçerli bulunmaktadır. Yurtdışında kurulu bulunan fon veya ortaklıklar için istisnanın uygulanması söz konusu değildir.

Emeklilik yatırım fonlarının kazanç istisnası bahsedilen düzenlemede belirtilen şarta bağlı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, emeklilik yatırım fonları her durumda kanundaki istisnadan yararlanabilecektir.

c-) Ortaklık veya Fondan Kar Payı Elde Eden Kurumların İştirak Kazançları İstisnası Yönünden Değerlendirilmesi

5520 sayılı KVK'nın 5/1-a maddesine göre, tam ve dar mükellefiyete tabi kurumların tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden ede ettikleri kar payları kurumlar vergisinden istisnadır.

Öte yandan, KVK'nın 5/1-a maddesinin 7524 sayılı Kanun ile değişmeden önceki son cümlesine göre, tam ve dar mükellefiyete tabi kurumların girişim sermayesi yatırım fonu ve girişim sermayesi yatırım ortaklığı dışındaki fon ve ortaklıklardan elde ettikleri kâr payları kurumlar vergisine tâbidir. Bu kurumlardan elde edilen kâr payları iştirak kazançları istisnasından faydalanamaz.

7524 sayılı Kanun'un 32. maddesiyle KVK 5/1-a maddesine eklenen son paragraf ile kar dağıtımı şartının yerine getirilmemesi nedeniyle yatırım fon ve ortaklıklarının kurumlar vergisi istisnasından yararlanmadığı durumlarda, kar payını elde eden kurumların bu fon ve ortaklıklardan elde ettikleri istisna uygulanmamış kar payı ge-

lirlerinin iştirak kazancı istisnasından faydalanabileceği belirtilmiştir.

Zira, fon ve ortaklıkların mezkur bentte yer alan istisnadan faydalanamaması durumunda bu kazançlar için kurumlar vergisi ödemesi gerekecektir. Bu kapsamda söz konusu kazançların bir de kar payı olarak dağıtılan tam ve dar mükellefiyete tabi kurumlarda vergilenmesinin ve dolayısıyla mükerrer vergilendirmenin önüne geçilmesi bakımından bu kazançlar KVK 5/1-a maddesinde yer alan iştirak kazançları istisnası kapsamına alınmıştır.

Öte yandan, 7524 sayılı Kanun kapsamında, sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50'sini, belirtilen süre içerisinde ortaklarına kar payı olarak dağıtılması ve istisnadan faydalanılması durumunda, fon ve ortaklıklardan kar payı elde eden tam ve dar mükellefiyete tabi kurumların bu kazançları kurumlar vergisine tabi olacaktır. Zira, kurumlarca fon ve ortaklıklardan elde edilen ve fon ve ortaklıklarda kurumlar vergisinden istisna olan kazançlar için kar payı elde eden tam ve dar mükellefiyete tabi kurumlarda iştirak kazançları istisnasından yararlanmak mümkün bulunmamaktadır.

IV-Fon ve Ortaklıkların Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisi Karşısındaki Durumu

Yurtiçi asgari kurumlar vergisi 7524 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi ile düzenlenmiş ve söz konusu madde ile KVK'na 'Yurtiçi Asgari Kurumlar Vergisi' başlıklı 32/C maddesi eklenmiştir. Buna göre kurumlar vergisi mükelleflerinin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32 ve 32/A maddeleri hükümleri dikkate alınarak hesaplanan kurumlar vergisi; indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'undan az olamayacaktır. Söz konusu madde 2025 yılı ve izleyen vergilendirme dönemlerinde elde edilen kazançlara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İlgili maddede yer alan "indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancı" ibaresi, hesap dönemi sonundaki ticari bilanço karına kanunen kabul edilmeyen giderlerin eklenmesi ve sınırlı sayıda sayıdaki istisna ve indirimlerin düşülme-

si ile bulunan tutarı ifade etmektedir.

Bu kapsamda, ilgili maddenin 2'nci fıkrasına göre, yatırım fon ve ortaklıklarında, yurt içi asgari kurumlar vergisi hesaplanırken indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancından, KVK'nın 5'inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile sahip oldukları taşınmazlardan elde edilen kazançlar dışında (d) bendinde sayılan istisna kazançlar düşülecek, başka bir ifade ile söz konusu kazançlar üzerinden yurt içi asgari kurumlar vergisi alınmayacaktır.

Buna göre, yatırım fon ve ortaklıklarında yurt içi asgari kurumlar vergisine sadece taşınmazlardan elde edilen kazançlar girecektir. Bu madde ile yatırım fon ve ortaklıklarının elde ettikleri taşınmaz kazançlarının tamamı kar dağıtımı yapılsın yapılmıyın yurt içi asgari kurumlar vergisi matrahına dahil edilecektir. Bu kazanç belirlenirken de enflasyon düzeltilmesinin etkilerinin dikkate alınması gerekecektir.

V-Fon ve yatırım ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile emeklilik yatırım fonlarının kazançları hariç olmak üzere, Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yazılı istisna kazançlardan, dağıtılsın veya dağıtılmasın, kurum bünyesinde vergi kesintisi yapılması öngörülmüştür.

Öte yandan, söz konusu fon ve ortaklıkların kazançları, ayrıca kâr dağıtımına ilişkin vergi kesintisine tabi olmayacaktır.

Ancak, söz konusu istisna kazançlar üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında vergi kesintisi yapılması halinde, gerek Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesi gerekse Gelir Vergisi Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca vergi kesintisi yapılmayacaktır.

1-Menkul kıymetler yatırım fonları veya ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıklarının

portföy işletmeciliğinden elde ettikleri kazançların vergilendirilmesinde, 257 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 258 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer alan açıklamaların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

2-Portföyü Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Portföyü Türkiye’de kurulu borsalarda işlem gören altın ve kıymetli madenlere dayalı yatırım fonları veya ortaklıklarının portföy işletmeciliğinden elde edilen kazançlarından, Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca vergi kesintisi yapılacaktır. (Ek cümle: RG-5/5/2012-28283)180 Söz konusu kesinti oranı, 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2008 yılı kazançlarına da uygulanmak üzere sıfır olarak belirlenmiştir.

3-Girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının kazançlarından, Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca vergi kesintisi yapılması öngörülmüştür.

Ancak, girişim sermayesi yatırım fonları veya ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranı, (Değişik ibare: RG-5/5/2012-28283) 181 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre sıfır olarak uygulanacaktır.

4-Gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarının kazançlarından, Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca vergi kesintisi yapılması öngörülmüştür.

Ancak, gayrimenkul yatırım fonları veya ortaklıklarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi oranı, (Değişik ibare:RG-5/5/2012-28283)182 2009/14594 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre sıfır olarak uygulanacaktır.

5-Emeklilik yatırım fonlarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Emeklilik yatırım fonlarının kazançları, Kurumlar Vergisi Kanununun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca yapılacak vergi kesintisi kapsamında olmadığından, söz konusu yatırım fonlarının vergilendirilmesinde, 257 ve 258 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer alan açıklamaların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

6-Konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonlarının istisna kazançları üzerinden yapılacak vergi kesintisi

Konut finansmanı fonları ve varlık finansmanı fonlarının kazançlarının vergilendirilmesinde 257 ve 258 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer alan açıklamaların göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

09 Temmuz 2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 10041 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Gelir Vergisi Kanunu’nun geçici 67’nci maddesinde yer alan tevkifat oranlarında değişiklik yapılmıştır. Anılan değişiklikler de dikkate alındığında fonlardan elde edilen gelirlerin tevkifata (stopaja) tabi olma ve beyan durumu aşağıda olduğu gibi özetlenebilir:

- Portföylerinin % 51 i aşan miktarda Türkiye’de borsada işlem gören hisse senetlerinden oluşan yatırım fonlarının bir yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma belgelerinden elde edilen gelirler stopaja tabi değildir.

- Devamlı olarak fon toplam değerinin en az % 80 i menkul kıymet yatırım ortaklıklarının hisse senetleri dışında kalan ve BİST’te işlem gören hisse senetlerinden oluşan hisse senedi ağırlıklı fonların katılma belgelerinden sağlanan gelirler %0 oranında stopaja tabidir. Stopaj nihai vergidir ve gerçek kişilerce yıllık beyana tabi değildir.

- İki yıldan fazla süreyle elde tutulan girişim sermayesi yatırım fonu ve gayrimenkul yatırım fonu katılma paylarından elde edilen gelirlerde stopaj oranı %0 dır. Gerçek kişi mükellefler bu gelirler için de beyanname verilmeyecektir.

- Yukarıdakiler dışındaki yatırım fonları katılma belgelerinden sağlanan kazançlar;

-12.2020-30.04.2024 tarihleri arasında iktisap edilen katılma belgeleri için %0,

-05.2024-31.10.2024 tarihleri arasında iktisap edilen katılma belgeleri için %7,5,

-11.2024-01.02.2025 tarihleri arasında iktisap edilen katılma belgeleri için % 10,

-02.2025- 08.07.2025 tarihleri arasında iktisap edilen katılma belgeleri için % 15,

-09.07.2025 tarihinden itibaren iktisap edilen katılma belgeleri için % 17,5 oranında stopaja tabidir. Stopaj nihai vergidir ve gerçek kişi mükelleflerce bu gelirler için beyanname verilmez.

Ancak, ticarî faaliyet kapsamında elde edilen yukarıda sayılan gelirler ticarî kazanç hükümleri çerçevesinde kazancın tespitinde dikkate alınır ve tevkif suretiyle ödenmiş olan vergiler, 94 üncü madde kapsamında tevkif edilen vergilerin tâbi olduğu hükümler çerçevesinde tevkifata tâbi kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilir.

7-Kurumlar Vergisi Kanununun 15. maddesi kapsamında yapılacak vergi kesintisine ilişkin beyannameye dahil edilmesi zorunlu kazançlar ile beyannameye dahil edilmesi ihtiyari olan kazançlar

Kurumlar Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinde, dar mükellef kurumların yıllık beyanname vermesine ilişkin hükümlere yer verilmiş olup Kanunun 26 ncı maddesinde de dar mükellef kurumların özel beyanname ile bildirecekleri gelirler gösterilmiştir.

Kanunun 30 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca, ticari ve zirai kazançlar hariç olmak üzere bu maddeye göre vergisi kesinti yoluyla alınan kazanç ve iratlar için Kanunun 24 veya 26 ncı maddelerine göre beyanname verilmesi veya bu madde kapsamına girmeyen kazanç ve iratlar için verilecek beyannamelere söz konusu kazanç ve iratların dahil edilmesi ihtiyaridir.

Ancak, Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının (5), (7) ve (14) numaralı bentlerinde yer alan menkul sermaye iratları

ile fonların katılma belgelerinden ve yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr paylarının verilecek beyannamelere dahil edilmesi zorunludur. Aynı şekilde dar mükellefiyete tabi kurumlar, hak ediş ödemeleri üzerinden vergi kesintisi yapılan birden fazla takvim yılına yaygın inşaat ve onarım işlerinden elde ettikleri kazançlarını kurumlar vergisi beyannameleri ile beyan etmeleri gerekmektedir.

VI- Yatırım Fon ve Ortaklıklarında BSMV Uygulaması

1-Menkul kıymet yatırım fon ve ortaklıklarına yatırım yapan BSMV mükelleflerinin vergilendirilmesi

Menkul kıymet yatırım fonlarının katılma paylarına ve menkul kıymet yatırım ortaklıklarının ihraç ettiği hisse senetlerine yatırım yapan banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu payların/senetlerin fona iadesinden/alım satımından ve getirilerinden (temettü, vb) dolayı lehe aldıkları paralar üzerinden % 5 oranında BSMV hesaplamaları gerekmektedir.

2) Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları

a) Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının BSMV mükellefiyeti

Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının vergilendirilmesi Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen faaliyetleri esas iştiğal konusu olarak yapması nedeniyle banker kapsamında BSMV mükellefiyeti bulunmaktadır. Söz konusu işlemler dışındaki işlemleri ise BSMV'nin konusuna girmemektedir.

Öte yandan, 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (t) bendi uyarınca girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının, para ve sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar BSMV'den istisna bulunmaktadır.

b) Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarına yatırım yapan BSMV mükelleflerinin vergilendirilmesi

Girişim sermayesi yatırım fonlarının katılma paylarına ve girişim sermayesi yatırım ortak-

lıklarının ihraç ettiği hisse senetlerine yatırım yapan banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu payların/senetlerin fona iadesinden/alım satımından ve getirilerinden (temettü, vb) dolayı lehe aldıkları paralar üzerinden % 5 oranında BSMV hesaplamaları gerekmektedir.

3) Emeklilik yatırım fonları

Emeklilik yatırım fonlarının, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen faaliyetleri esas iştiğal konusu olarak yapması nedeniyle banker kapsamında BSMV mükellefiyeti bulunmaktadır.

Söz konusu işlemler dışındaki işlemleri ise BSMV'nin konusuna girmemektedir. Öte yandan, 6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (t) bendi uyarınca emeklilik yatırım fonlarının, para ve sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar BSMV'den istisna bulunmaktadır.

4) Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıkları

a) Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarının vergilendirilmesi Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarının esas iştiğal konusu menkul kıymet ya da sermaye piyasası araçlarının alım/satımı olmadığından, dolayısıyla söz konusu fon ve ortaklıkların faaliyetleri 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında bulunmadığından, bu fon ve ortaklıkların BSMV mükellefiyeti bulunmamaktadır.

b) Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarına yatırım yapan BSMV mükelleflerinin vergilendirilmesi Gayrimenkul yatırım fonlarının katılma paylarına ve gayrimenkul yatırım ortaklıklarının ihraç ettiği hisse senetlerine yatırım yapan banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu payların/senetlerin fona iadesinden/alım satımından ve getirilerinden (temettü, vb) dolayı lehe aldıkları paralar üzerinden % 5 oranında BSMV hesaplamaları gerekmektedir.

VII- Yatırım Fon ve Ortaklıklarında KDV Uygulaması

3065 sayılı KDV Kanununun (1/1) maddesine göre, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan

teslim ve hizmetler KDV'ye tabidir. Aynı Kanunun (17/4-e) maddesine göre, banka ve sigorta muameleleri vergisi kapsamına giren işlemler KDV'den istisna bulunmakta; 30/a maddesine göre ise vergiden istisna edilmiş bulunan malların teslimi ve hizmet ifası ile ilgili alış vesikalarında gösterilen veya bu mal ve hizmetlerin maliyetleri içinde yer alan KDV indirim konusu yapılamamaktadır.

Öte yandan, aynı Kanunun (17/4-g) maddesinde, hisse senedi tesliminin KDV'den istisna olduğu hüküm altına alınmıştır.

1) Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıkları

Girişim sermayesi yatırım fon ve ortaklıklarının BSMV kapsamına giren işlemleri KDV'den istisna olduğundan, bu işlemlerde KDV hesaplanmayacak ve bu işlemler nedeniyle ödenmiş KDV tutarları Kanunun (30/a) maddesi gereğince indirim konusu yapılamayacaktır.

Söz konusu fon ve ortaklıkların BSMV kapsamına girmeyen diğer ticari işlemlerine yönelik KDV Kanununda bir istisna bulunmadığından bu işlemlerde genel hükümler doğrultusunda KDV hesaplanması gerekmektedir.

Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının ihraç ettiği hisse senetlerinin teslimleri KDV Kanunun (17/4-g) maddesine göre KDV'den istisnadır.

2) Emeklilik yatırım fonları

Emeklilik yatırım fonlarının BSMV kapsamına giren işlemleri KDV'den istisna olduğundan, bu işlemlerde KDV hesaplanmayacak ve bu işlemler nedeniyle ödenmiş KDV tutarları Kanunun (30/a) maddesi gereğince indirim konusu yapılamayacaktır.

Söz konusu fonların BSMV kapsamına girmeyen diğer ticari işlemlerine yönelik KDV Kanununda bir istisna bulunmadığından bu işlemlerde genel hükümler doğrultusunda KDV hesaplanması gerekmektedir.

3) Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıkları

Gayrimenkul yatırım fon ve ortaklıklarının faaliyetlerine yönelik KDV Kanununda bir istisna bulunmadığından, bu ortaklık ve fonların esas faaliyet konusu olan taşınmaz teslimi ve kirala-

ma faaliyetleri ile diğer tüm ticari işlemleri KDV Kanununun (1/1) maddesi kapsamında KDV'ye tabi bulunmaktadır.

Gayrimenkul yatırım ortaklıklarının ihraç ettiği hisse senetlerinin teslimleri KDV Kanununun (17/4-g) maddesine göre KDV'den istisnadır.

VIII- Yatırım Fon ve Ortaklıklarından Elde Edilen Gelirlerde Gelir Vergisi Uygulaması

1) Yatırım fonları katılma paylarından elde edilen gelirlerin GVK kapsamında vergilendirilmesi 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinde, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin nihai olarak bankalar ve aracı kurumlarca tevkiyat yoluyla vergilendirilmesine yönelik düzenlemeler yer almakta olup, 1/1/2006 tarihinden itibaren yürürlükte olan madde uygulaması 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmış durumdadır.

Gerçek kişi ve kurumlarca sahip olunan ve Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım fonu katılma paylarından elde edilen gelirler Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında tevkiyat yoluyla vergilendirilmektedir.

Söz konusu katılma paylarından elde edilen gelirlerin;

-Katılma paylarının fona iadesinden doğan gelirler,

- Katılma paylarının üçüncü kişilere satışından doğan gelirler ve

-Katılma paylarının elde tutulduğu dönemde elde edilen dönemsel getirileri olarak gruplandırılması mümkün bulunmaktadır.

a) Menkul kıymet yatırım fonları katılma paylarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi

Menkul kıymet yatırım fonları katılma paylarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi fon türleri itibarıyla aşağıda açıklanmaktadır.

-Hisse senedi yoğun fon (hisse senedi şemsiye fonu)

Fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak; yerli ve/veya yabancı ihraççıların paylarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlardır.

Hisse senedi yoğun fon katılma belgelerinden tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında 7/4/2012 tarihli ve 2012/3141 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkiyata tabi bulunmaktadır.

-Kıymetli madenler fonu (kıymetli madenler şemsiye fonu)

Fon toplam değerinin en az %80'i devamlı olarak; borsada işlem gören altın ve diğer kıymetli madenler ile kıymetli madenlere dayalı para ve sermaye piyasası araçlarına yatırılan fonları kapsayan şemsiye fonlardır.

Kıymetli madenler fonu katılma paylarından tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkiyata tabi bulunmaktadır.

- Diğer yatırım fonları (Borçlanma araçları şemsiye fonu, serbest şemsiye fon, garantili şemsiye fon vb)

Sermaye piyasası mevzuatında sermaye piyasası aracı olarak tanımlanan fon katılma paylarından tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkiyata tabi bulunmaktadır.

Ayrıca, Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrasının 6 ncı paragrafında yer alan istisna hükmü gereği, sürekli olarak portföyünün en az % 51'i BİST'te işlem gören hisse senetlerinden oluşan menkul kıymet yatırım fonlarının 1 yıldan fazla süreyle elde tutulan katılma paylarının fona iadesinden ve 3. kişilere satışından elde edilen gelirler tevkiyat kapsamı dışında bulunmaktadır.

b) Borsa yatırım fonları Borsa yatırım fonu katılma paylarından tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı

Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır.

c) Gayrimenkul yatırım fonları

Gayrimenkul Yatırım Fonu katılma paylarından tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır.

ç- Girişim sermayesi yatırım fonları

Girişim Sermayesi Yatırım Fonu katılma paylarından tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elde edilen gelirlerin tamamı Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır. Yukarıda bahsi geçen tüm fonların katılma paylarından kurumlarca elde edilen gelirler ise Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası gereği hem tam mükellef hem de dar mükellef kurumlar için % 0 oranında vergilendirilmektedir.

*****Söz konusu tevkifat işlemlerinde uygulanacak oranlar bakımından 10041 Sayılı Cumhurbaşkan Kararının da dikkate alınması gerekmektedir.**

d- Emeklilik yatırım fonları

Emeklilik şirketi tarafından emeklilik sözleşmesi çerçevesinde alınan ve katılımcılar adına bireysel emeklilik hesaplarında izlenen katkılarının, riskin dağıtılması ve inancılı mülkiyet esaslarına göre işletilmesi amacıyla oluşturulan malvarlığıdır.

Bireysel emeklilik sözleşmesi sahiplerinden;

- 10 yıldan az süreyle katkı payı ödeyerek ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı üzerinden % 15 (GVK 94/16-a),

- 10 yıl katkı payı ödemiş olmakla birlikte emeklilik hakkı kazanmadan ayrılanlar ile bu süre içinde kısmen ödeme alanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat tutarı üzerinden % 10 (GVK 94/16-b),

- Emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, maluliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin içerdiği irat

tutarı üzerinden % 0 (GVK 94/16-b) oranlarında tevkifat yapılmakta olup, bu gelirler Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesi gereği beyana tabi bulunmamaktadır.

2) Yatırım ortaklıkları paylarından (hisse senetleri) elde edilen gelirlerin GVK kapsamında vergilendirilmesi

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinde, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elde tutulması sürecinde ve elden çıkarılmasından elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin nihai olarak bankalar ve aracı kurumlarca tevkifat yoluyla vergilendirilmesine yönelik düzenlemeler yer almakta olup, 1/1/2006 tarihinden itibaren yürürlükte olan madde uygulaması 31/12/2025 tarihine kadar uzatılmış durumdadır.

Gerçek kişi ve kurumlarca sahip olunan ve Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım ortaklıkları paylarından elde edilen gelirlerin;

-Payların üçüncü kişilere satışından doğan gelirler (değer artışı kazancı) ve

-Kar payı (menkul sermaye iradı) olarak gruplandırılması mümkün bulunmaktadır.

Gerçek kişilerce sahip olunan ve Sermaye Piyasası Mevzuatına göre sermaye piyasası aracı olarak nitelendirilen yatırım ortaklığı payları vergi uygulamasında anonim şirket hisse senedi gibi değerlendirilmektedir.

Dolayısıyla, yatırım ortaklığı paylarının (hisse senetlerinin) elden çıkarılmasından doğan gelirler Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında tevkifat yoluyla vergilendirilmektedir.

Söz konusu yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen kar payları ise Gelir Vergisi Kanununun 22, 75, 86 md. hükümleri çerçevesinde beyan ve Kurumlar Vergisi Kanununun 15/3 maddesi gereği de tevkifat yoluyla vergiye tabi bulunmaktadır.

a) Menkul kıymet yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi

Menkul Kıymet Yatırım Ortaklığı (MKYO) paylarının tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elden çıkarılmasından doğan kazançlar Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında % 10 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır.

Tam mükellef gerçek kişilere ait MKYO paylarına ödenen kar payları üzerinden kurum bünyesinde KVK 15/3 md. kapsamında 2009/14594 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkifat yapılmakta olup, elde edilen gelirin yarısı gelir vergisinden müstesnadır. Kalan tutarın ilgili yıla ilişkin beyan haddini aşması halinde bu tutarın tamamı beyan edilir ve beyanname üzerinden hesaplanan vergiden kurum bünyesinde tevkif edilen vergi mahsup edilir.

Beyanname verilmemesi durumunda ise kurum bünyesindeki tevkifat nihai vergi olmaktadır.

Dar mükellef gerçek kişilerce bu ortaklık paylarından elde edilen kar payları ise tevkif yoluyla vergilendirilen menkul sermaye iradı olarak Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesi gereği beyana tabi bulunmamaktadır.

b) Gayrimenkul yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi

Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı (GYO) paylarının tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elden çıkarılmasından doğan kazançlar Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında 7/4/2012 tarihli ve 2012/3141 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır.

Tam mükellef gerçek kişilere ait GYO paylarına ödenen kar payları üzerinden kurum bünyesinde KVK 15/3 Md. kapsamında 2009/14594 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkifat yapılmakta olup, elde edilen gelirin yarısı gelir vergisinden müstesnadır. Kalan tutarın ilgili yıla ilişkin beyan haddini aşması halinde bu tutarın tamamı beyan edilir ve beyanname üzerinden hesaplanan vergiden kurum bünyesinde tevkif edilen vergi mahsup edilir. Beyanname verilmemesi durumunda ise kurum bünyesindeki tevkifat ni-

hai vergi olmaktadır.

Dar mükellef gerçek kişilerce bu ortaklık paylarından elde edilen kar payları ise tevkif yoluyla vergilendirilen menkul sermaye iradı olarak Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesi gereği beyana tabi bulunmamaktadır.

c) Girişim sermayesi yatırım ortaklıkları hisse senetlerinden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesi

Yukarıda bahsi geçen tüm ortaklık paylarından kurumlarca elde edilen gelirler (alım satım kazancı) ise Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası gereği hem tam mükellef hem de dar mükellef kurumlar için % 0 oranında vergilendirilmektedir. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı (GSO) paylarının tam ve dar mükellef gerçek kişilerce elden çıkarılmasından doğan kazançlar Geçici 67 nci maddenin (1) numaralı fıkrası kapsamında 7/4/2012 tarihli ve 2012/3141 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkifata tabi bulunmaktadır. Tam mükellef gerçek kişilere ait GSO paylarına ödenen kar payları üzerinden kurum bünyesinde KVK 15/3 Md. kapsamında 2009/14594 sayılı BKK gereği % 0 oranında tevkifat yapılmakta olup, elde edilen gelirin yarısı gelir vergisinden müstesnadır. Kalan tutarın ilgili yıla ilişkin beyan haddini aşması halinde bu tutarın tamamı beyan edilir ve beyanname üzerinden hesaplanan vergiden kurum bünyesinde tevkif edilen vergi mahsup edilir. Beyanname verilmemesi durumunda ise kurum bünyesindeki tevkifat nihai vergi olmaktadır. Dar mükellef gerçek kişilerce bu ortaklık paylarından elde edilen kar payları ise tevkif yoluyla vergilendirilen menkul sermaye iradı olarak Gelir Vergisi Kanununun 86 ncı maddesi gereği beyana tabi bulunmamaktadır.

Söz konusu tevkifat işlemlerinde uygulanacak oranlar bakımından 10041 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının da dikkate alınması gerekmektedir.

ÖZELGELER

Altın yatırım fonlarına altın cinsinden katılan yatırımcıların elde ettikleri kazançlarının vergilendirilmesi

...

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; şirketinizin «Kızılaya Destek Altın Katılım Fonu» adı altında altın yatırım fonu kurmak üzere Sermaye Piyasası Kuruluna başvuruda bulunduğu, şirketinizin bu fonun yönetiminden elde edeceği yönetim ücretini Kızılay ile paylaşacağı, söz konusu fonun katılma belgelerinin altın birim cinsinden veya altının o günkü karşılığı olan TL cinsinden alım satımının yapılabileceği belirtilerek, altın yatırım fonlarına altın cinsinden katılan yatırımcıların altın cinsinden elde ettikleri kazançlarının vergilendirilmesi hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

...

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; altın yatırım fonlarına altın cinsinden katılan yatırımcıların altın cinsinden elde etmiş oldukları gelirlerde tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmayacaktır.

Dolayısıyla, şirketinizce tevkifat matrahının hesabında altın cinsinden işlem gören katılma belgelerinin alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Türk Lirası karşılıklarının dikkate alınmaması, altın olarak elde edilen kazancın (satış bedeli-alış bedeli) satış tarihindeki Türk Lirası karşılığı olan tutar üzerinden tevkifat yapılması gerekmektedir.

Yatırım fonu katılma belgelerinin dövize, altına veya başka bir değere endeksli olarak işlem görmesi halinde ise bu katılma belgelerinin alım-satımına ilişkin işlemlerde tevkifat matrahının tespitinde alış ve satış bedeli olarak işlem tarihindeki Türk Lirası karşılıkları başka bir deyişle kur farkı dikkate alınacaktır.

2- 27/05/2024 tarih ve E-38418978-125[15-2022/4]-290792 sayılı özelge:

- Şirketinizin gayrimenkul yatırım ortaklığı olduğu ve paylarının Borsa İstanbul'da işlem gördüğü,
- 2020 yılında hisse geri alım programı kapsamında kendi şirket hisselerinizin satın alındığı ve ikinci yıl sonunda bu hisselerin elden çıkarılmadığı,
- Kurumlar Vergisi Kanununun 5 inci maddesi-

nin birinci fıkrasının (d) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında istisnadan yararlanıldığı ve şirketiniz açısından dahili tevkifat oranının Bakanlar Kurulu Kararına göre %0 uygulandığı belirtilmiş olup,

kendi şirket hisselerinizin satın alınması ve elde tutulması işleminde Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi kapsamında tevkifat uygulamasının olup olmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmuştur.

.....

Buna göre, 2020 yılında satın alınan kendi şirket hisselerinizin iki yıl sonunda elden çıkarılmaması durumunda, iktisap bedeli ile hisse senetlerinin itibari değeri arasındaki fark tutar üzerinden, Kurumlar Vergisi Kanununun istisna hükmü ile ilişkilendirilmeden mevzuatın yürürlük tarihleri dikkate alınmak suretiyle %15 tevkifat yapılması gerekmektedir.

3- 14.08.2020 tarih ve 62030549-120[Geç.67-2017/1957070]-598169 sayılı özelge:

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; fiili olarak portföyünün en az % 51'i Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşan ancak yatırım fonu katılma belgelerinin alındığı dönemde izahnamesinde " portföyünde en az % 51 oranında Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senedi bulundurma zorunluluğu" belirtilmemiş olan bir fonun izahnamesine daha sonraki bir tarihte izahname değişikliği suretiyle bu ibarenin ilave edilmesi durumunda, değişiklik öncesi ilgili fon katılma belgelerini satın alarak 1 yıldan uzun süreyle elde tutmuş olan yatırımcıların söz konusu fon katılma belgelerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlarının Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında stopaja tabi olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

.....

Buna göre, yatırım fonu katılma belgelerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen tevkifat kapsamı dışında tutulabilmesi için satışı yapılan fon katılma belgelerinin satış tarihi ile alım ta-

rihi arasında geçen 1 yıllık sürede, söz konusu katılma belgesinin ait olduğu fonun, iç tüzüğü (izahname) göre sürekli olarak portföyünün en az % 51'inin Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşan bir fon olması gerekmektedir. Dolayısıyla, fon katılma belgelerinin satış tarihi ile alım tarihi arasında geçen 1 yıllık süre boyunca, fon iç tüzüğünde (izahname), sürekli olarak portföyünün en az % 51'inin Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşması şartının bulunmaması halinde, elde edilecek kazancın tevkifat kapsamı dışında tutulması söz konusu olmayıp, gelir vergisi istisnasının elde tutma süresine ilişkin şartının fiilen sağlanıyor olmasının yahut satış tarihi ile alım tarihi arasında geçen 1 yıllık süre içerisinde izahnamede gerekli değişikliğin yapılmış olmasının söz konusu tevkifat uygulamasına etkisi bulunmamaktadır. Bununla birlikte, bahsi geçen fona ait katılma belgelerinin, gerek izahnamede fon portföyünün sürekli olarak en az %51'nin Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşacağına ilişkin yapılan değişiklik sonrasında alınarak 1 yıldan fazla süreyle elde tutulmasından, gerekse izahname değişikliği öncesi alınarak değişiklikten itibaren 1 yıldan fazla süreyle elde tutulmasından doğacak kazançlar üzerinden Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında tevkifat yapılmayacağı tabiidir.

4- 27.03.2017 tarih ve 64597866-120.03.10-5515 sayılı özelge:

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Bankanızca bireysel portföy saklama hizmeti verdiğiniz gerçek kişi müşterinizin, portföyünde bulunan serbest fon ...) satışından elde ettiği gelirin, Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında stopaja tabi olup olmadığı hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

.....

Buna göre; Bankanızca bireysel portföy saklama hizmeti verdiğiniz gerçek kişi müşterinizin fon satışından elde ettiği gelirin Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında düzenlenen tevkifat kapsamı dışında tutulabilmesi için satışı yapılan fon katılma belgesini 1 yıldan uzun süredir portföyünde bulundurması ve söz konusu katılma belgesinin

sürekli olarak portföyünün en az % 51'inin Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşan bir fona ait olması gerekmektedir. Ancak, söz konusu fon iç tüzüğünde işaret edilen fon katılma belgesi izahnamesinde; Fonun, Fon Tebliğinin 4 üncü maddesinde yer alan ve Kurulca uygun görülen tüm varlıklara yatırım yapabileceği belirtilmekte olup, söz konusu şartın fiilen sağlanması, fon iç tüzüğüne göre sürekli olarak portföyün en az % 51'inin Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem gören hisse senetlerinden oluşması anlamına gelmeyecektir. Dolayısıyla, Bankanızca bireysel portföy saklama hizmeti verdiğiniz gerçek kişi müşterinizin ... Serbest Fonu katılma belgesi satışından elde ettiği gelirlerinin, Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında düzenlenen tevkifat kapsamı dışında tutulması mümkün bulunmamakta olup, gerçek kişi müşterilerinizin fon katılma belgelerinden elde ettiği kazançların %10 oranında tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

5- 06/05/2022 tarih ve E-62030549-120[-Geç.67-2021/867]-490081 sayılı özelge:

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, Girişim Sermayesi Yatırım Fonu (GSYF) olarak faaliyet gösterdiğiniz ve yatırım fonu olarak, nitelikli yatırımcılarından katılma payı karşılığında toplamış olduğunuz paraların bir kısmını Türkiye'de yerleşik bankalarda mevduat faiz geliri elde etmek üzere değerlendirdiğinizi belirterek, bankalarda bulunan mevduatlarınızdan elde ettiğiniz faiz gelirleri üzerinden tevkifat yapıp yapılmayacağı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmış olup, konu hakkında Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

.....

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; Girişim Sermayesi Yatırım Fonunuzun nitelikli yatırımcılardan topladığı paraların bir kısmı ile Türkiye'de yerleşik bankalardan elde edilen mevduat faiz geliri üzerinden 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası hükümleri uyarınca 22/7/2006 tarihli ve 2006/10731 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden vadelerine göre değişen oranlarda uygulanmak üzere %10, %12 ve %15 oranlarında gelir vergisi tevkifatı yapıl-

ması gerekmektedir. Diğer taraftan, 30/9/2020 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarih dahil) açılan veya vadesi bu tarihler arasında yenilenen söz konusu hesaplara ödenen faizler üzerinden ise vadesine göre değişen oranlarda uygulanmak üzere %0, %3 ve %5 oranlarında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerektiği tabiidir.

6-15.12.2020 tarih ve 62030549-120[Geç.67-2018/394]-E.934609 sayılı özelge:

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinde; şirketiniz tarafından gayrimenkul yatırım fonu yönetimi faaliyetinde bulunulduğu, yakın dönemde sermaye piyasası mevzuatında yapılan değişiklikle katılma payının iktisabı için ödenen anaparanın fon bünyesinde işletilmeye devam edilerek fonda biriken getirinin katılımcılara payları oranında kar payı şeklinde ödenmeye başlandığı belirtilerek, yatırım fonu katılma paylarının fona iade edilmemesi durumunda katılımcıların söz konusu katılma paylarından elde etmiş olduğu kar payının 193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesi kapsamında vergilendirilip vergilendirilemeyeceği hususunda tereddüt hasıl olduğu anlaşılmış olup, konu hakkındaki Başkanlığımız görüşüne aşağıda yer verilmiştir.

.....

Bu hüküm ve açıklamalara göre, gayrimenkul yatırım fonu katılma paylarının fona iade edilmemesi durumunda katılımcıların elde etmiş olduğu kar paylarının, elde tutulduğu dönemde elde edilen dönemsel getiri olarak değerlendirilmesi ve 193 sayılı Kanunun geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası kapsamında (2006/10731 sayılı BKK uyarınca) tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

XI-SONUÇ

Türkiye’de kurulu olan yatırım fon ve ortaklıkları, sermaye şirketi olarak kurumlar vergisi mükellefi durumundadır ve elde ettikleri kazançlar kurumlar vergisine tabi bulunmaktadır. Ancak, Kurumlar Vergisi Kanunun 5/1-d maddesinde sayılan ve Türkiye’de kurulmuş olan fon ve ortaklıkların kazançları kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

Öte yandan, 7524 sayılı Kanunla yapılan düzenleme sonrasında KVK 5/1-d maddesinde değişikliğe gidilmiş ve yatırım fon ve ortaklıklarının elde ettikleri kazançlara kurumlar vergisi istisnası uygulanabilmesi için bu fon ve ortaklıkların sahip oldukları taşınmazlardan elde ettikleri kazançların en az %50’sinin, elde edildiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı izleyen ikinci ayın sonuna kadar kar payı olarak dağıtılması şartı getirilmiştir. Aynı Kanunda belirtilen azami süre içerisinde ve belirtilen oranda bu kazançların ortaklara veya fon katılımcılarına dağıtılmaması durumunda uygulanacak olan yasal müeyyidelere yer verilmiştir.

Bunun yanı sıra, yine aynı Kanunla, KVK 5/1-a maddesine yeni bir paragraf eklenmiş ve kar dağıtım şartının yerine getirilmemesi nedeniyle yatırım fon ve ortaklıklarının kurumlar vergisi istisnasından yararlanamadığı durumlarda, kar payını elde eden kurumların iştirak kazancı istisnasından faydalanabileceği belirtilmiştir.

Bu makale ile 7524 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin Kurumlar Vergisi Kanununda yer alan istisna düzenlemeleri karşısındaki durumu ve 2025 döneminde uygulanmaya başlanan yurtiçi asgari kurumlar vergisi yönünden bir değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

1-5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ve Genel Tebliği

2-3065 Sayılı Katma Değer Vergisi ve KDV Genel Uygulama Tebliği

3-www.gib.gov.tr

4-www.bdo.com.tr

5-vergiport.com.tr